

HRVATSKA GLAGOLJICA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
godišće IV | broj 36 | studeni 2018.

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Topli dani ustuknuli su pred pravim jesenskim vremenom. Opraštamo se od ljeta slovima koja je u pijesku na plaži ispisao naš član, g. Dubravko Jantolek.

Osvrt na minule događaje

Tradicionalna sveta misa za Jurja Slovinca održana je u Zagrebačkoj katedrali deveti put zaredom, u ponedjeljak, 1. listopada, s početkom u 18 sati. Msgr. Josip Kučić, rektor katedrale, biranim se riječima osvrnuo na život, rad i značaj hrvatskoga glagoljaša Jurja Slovinca (preminulog 1416. godine u Francuskoj). Misno slavlje je uvećao mješoviti pjevački zbor *Baščina* našega Društva, pod ravnanjem maestra Marijana Tucakovića i uz pratnju maestre Hvalimire Bledšnajder na velebnim orguljama Zagrebačke katedrale.

Od 4. do 7. listopada u Državnom arhivu u Pazinu, pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske, gospođe Kolinde Grabar-Kitarović, održan je međunarodni znanstveni skup *Rimski brevijari od 13. stoljeća do Tridentuskoga sabora: jezik, pismo, tekst, slika, funkcija, ustroj*. Sudjelovali su znanstvenici iz Hrvatske, Italije, Austrije, Bugarske, Ruske Federacije, Sjedinjenih Američkih Država, Ujedinjenog Kraljevstva, Rumunjske i Slovenije.

Druga tribina u akademskoj godini 2018./2019. održana je u srijedu, 10. listopada u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu. Naša *stara znanica*, prof. Antonija Zaradija Kiš, upoznala nas je s još više detalja vezanih uz Jurja Slovinca i predstavila djelovanje Louisa Legera, promicatelja hrvatske kulture u Francuskoj. Zanimljivo predavanje trajalo je nešto dulje nego što je uobičajeno, a publika nije pokazivala namjeru otići.

Društvo Krčana i prijatelja otoka Krka organiziralo je 17. listopada u Velikoj dvorani Matice hrvatske prezentaciju dokumentarnog filma *Nene Kužine Majka Božja Gorička: Šest stoljeća tajanstvene prisutnosti*, a potom je mr. sc. Marinko Barbiš, rektor Hodočasničkog svetišta Majke Božje Goričke, predstavio svoju tek objavljenu knjigu *Velika dobrotvorka – šest stoljeća hodočasničkog svetišta Majke Božje Goričke (1415. – 2015)*. Svetište Majke Božje Goričke kraj Baške najstarije je marijansko svetište na otoku Krku. Već 1425. godine osnovana je bratovština Majke Božje na Gorici. Matrikula ove bratovštine napisana je uglatom glagoljicom, mješavinom čakavice i hrvatskostaroslavenskoga jezika, a dva lista tog dokumenta danas se čuvaju u Nacionalnoj knjižnici u Oslu.

Došli smo na polovicu *Mjeseca hrvatske knjige* koji je posvećen je kulturnoj baštini, a traje od 15. listopada do 15. studenoga. Središnja tema ovogodišnje manifestacije je glagoljica kao posebnost hrvatske baštine, nacionalnog i kulturnog identiteta. Društvo prijatelja glagoljice od rane jeseni zaprima pozive iz knjižnica diljem Hrvatske za održavanje prigodnog predavanja ili radionice. Navest ćemo aktivnosti članova i prijatelja Društva tijekom listopada, kao i ostala događanja na tom planu, te se unaprijed ispričavamo ako smo nešto propustili.

U predvorju Gradske knjižnice u Zagrebu postavljena je izložba *Hrvatska knjižna baština u pretiscima Alojza Jembriha*. Professor emeritus Alojz Jembrih, sveučilišni nastavnik na Hrvatskim studijima, od 1990. godine priređuje za objavljivanje pretiske starih hrvatskih knjiga i faksimile rukopisa starih hrvatskih pisaca, od Antuna Vramca i Stjepana Konzula Istranina do Katarine Patačić, Ivana Krizmanića i Tome Mikloušića. Izloženo je četrdesetak pretisaka i faksimila, a među njima i nekoliko knjiga tiskanih glagoljicom. Izložba ostaje otvorena do 9. studenoga.

Gradska knjižnica u Biogradu na Moru predstavila je temu *Glagoljaštvo kod benediktinaca i benediktinske zajednice Biograd*. Osobitu zaslugu za opstojnost glagoljaštva kroz vjekove u biogradskom kraju ima benediktinska zajednica iz Samostana sv. Kuzme i Damjana, poznatijeg kao Čokovac, u Tkonu na otoku Pašmanu. O ulozi benediktinaca govorio je otac Jozo Milanović, a o glagoljaštvu biogradskog kraja g. Draženko Samardžić, ravnatelj Zavičajnog muzeja u Biogradu n/M.

Jedan od osnivača Društva, g. Damir Kremenčić, svojim predavanjem podsjetio je nazočne na *Susrete glagoljaša od 1988. do 2011. godine*, čime je obilježena 30. obljetnica održavanja prvog tečaja glagoljice u knjižnici Novi Zagreb u Travnom, s tadašnjom ravnateljicom mr. sc. Narcisom Potežica. Zahvaljujući tim predavanjima Knjižnica je uvrštena na popis nositelja nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske. Prigodna izložba nazvana *Pogled unatrag: kako smo glagoljali u Travnom* donijela je pregršt

fotografija i dokumentacijskog materijala, ganula je *stare* i privukla nove glagoljaše. Prije toga je gđa. Tanja Kušević održala predavanje o povijesti glagoljice i hrvatskoj kulturnoj baštini pod nazivom *Slovo bijaše u početku*.

Naš član, g. Milan Paun iz Vukovara, već je u Gradskoj knjižnici održao jedno predavanje pod nazivom *Glagoljica na tlu Slavonije*. Drugo predavanje održat će u Đakovu početkom studenoga.

Članica Društva, likovna umjetnica gđa. Verica Kovač, izložila je svoje radove u galeriji knjižnice Vladimir Nazor na Črnomercu i pokazala nam glagoljska slova napravljena od gline i glagoljicom rukom ispisane te oslikane molitve i pjesme poznatih hrvatskih pjesnika.

Već tradicionalna manifestacija *Otvorena vrata zagrebačke glagoljaške riznice*, koju je pokrenula Biserka Draganić, bivša predsjednica DPG-a, održana je od 23. do 27. listopada na raznim lokacijama – Matica hrvatska, HAZU, Hrvatski državni arhiv, Staroslavenski institut, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, kao i u nekoliko škola. Program je obuhvatio predavanja, izložbe, okrugli stol i radionice vezane uz temu *Mjesec hrvatske knjige*.

Rizničarka Društva, gđa. Jasenka Štimac, vodila je radionice za učenike osnovnih škola u knjižnici Augusta Cesarca na Ravnicama i u knjižnici Špansko-jug. Također je u sklopu *Otvorenih vrata* sa svojim učenicima posjetila Staroslavenski institut, gdje su djeca bila oduševljena minijaturama iz (pretiska) Hrvojeva misala.

Predsjednik Društva, g. Darko Žubrinić, održao je u zagrebačkim knjižnicama već šest predavanja pod nazivom *Hrvatska glagoljička baština u kontekstu europske kulture*. Predstoji mu održavanje još toliko predavanja u Zagrebu i izvan njega.

Netom diplomirani mladi režiser, g. Lovro Krsnik, *rasprodan* je na sve strane. Dinamična i zabavna predavanja i radionice vezane uz glagoljicu održao je u Knjižnici Galženica kod Velike Gorice i u knjižnici Vladimira Nazora u Vodovodnoj ulici u Zagrebu, a vrhunac je bilo glagoljsko opismenjavanje oko 150 malih i mladih glagoljaša iz Dubrovnika. G. Krsnik jedan je od predavača Katedre čakavskog sabora u Korniću i već desetak godina drži tečajeve u sklopu Ljetne škole glagoljice.

Predavanje pod nazivom *Dva glagoljska natpisa iz 11. st.: Natpis Župe dubrovačke i Konavoski natpis* u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku održala je dr. sc. Marica Čunčić, počasna članica DPG-a. Zbog velikog zanimanja nije bilo dovoljno stolaca pa je dio publike morao stajati. Predavanje je snimila i televizija.

Tijekom listopada u knjižnici Vladimira Nazora u Vrapču održana je izložba nazvana *Čudo hrvatske glagoljice*, a potom je preseljena u knjižnicu Staglišće. Članica Društva, grafička urednica, dizajnerica i likovna umjetnica, gđa Julija Vojković, izložila je dvadesetak panoa – svjetloписа s motivima minijatura iz Drugog vrbničkog misala, jedne od najljepših hrvatskih glagoljskih rukopisnih knjiga. Misal se čuva u Župnom uredu u Vrbniku, na otoku Krku. Pisan je vjerojatno 1462., raskošno je iluminiran, osobito lijepim inicijalima sa slikama biblijskih scena te širokim ornamentiranim okvirom oko teksta prve ispisane stranice.

U Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru u petak, 26. listopada započeo je međunarodni znanstveni skup *Ivan Berčić (1824. – 1870.) – život i djelo*. Don Ivan Berčić (1824. – 1870.) bio je jedan od najistaknutijih proučavatelja glagoljice i glagoljske baštine u Hrvatskoj. Od 1855. profesor je staroslavenskog jezika i staroslavenske liturgije u zadarskom sjemeništu *Zmajević*, a od 1865. bio je profesor Starog zavjeta i istočnih jezika. Redoviti član Akademije postao je 1867. godine. Povodom proslave stogodišnjice Akademije njegova je bista postavljena 1966. u perivoju Zavoda, u znak zahvalnosti za njegov doprinos hrvatskoj kulturnoj baštini i proučavanju hrvatske glagoljice. Vatroslav Jagić je Berčića prozvao *uskristiteljem glagoljskih nauka u Dalmaciji*.

Najava predstojećih događanja

Ne propustite nastup MPZ *Baščina*. Zbor će sudjelovati u glagoljaškoj misi u nedjelju, 4. studenoga, u 18 sati. Zborom će ravnati maestro Miroslav Salopek, novi umjetnički voditelj, a orgulje će svirati maestra Hvalimira Bledšnjader.

U utorak, 6. studenoga u prostoru NSK svečano će se otvoriti izložba *Hrvatska glagoljica*. Knjižnica organizira ovu izložbu posvećenu dragulju hrvatske baštine u sklopu programa *Europske godine kulture* pod sloganom *Slovimo glagoljicom*. Izložba će biti otvorena sve do 15. prosinca.

Pozivamo vas na treću tribinu iz ciklusa *Hrvatska glagoljaška baština* u srijedu, 14. studenoga, u 19.00 sati u Nadbiskupijski pastoralni institut u Zagrebu, Kaptol 29a, na kojoj će dr. sc. Marica Čunčić održati predavanje pod nazivom *Glagoljska paleografija*.

Do idućeg broja srdačno vas pozdravlja Uredništvo *Novosti*, želeći Vam mir i dobro.

IMPRESSUM

Мирна Липовац, уредница

Alen Milković, prof., lektor

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

E-adresa: drustvoprijateljglagoljice@gmail.com

Друштво пријатеља глагољике

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html>